

Rekenkamerbrief Energiebesparingsplicht

Waarom ontvangt U deze brief?

De Rekenkamer van de gemeente Peel en Maas heeft in 2024 deelgenomen aan een landelijk “Doe-mee onderzoek” naar energiebesparings- en informatieplicht. Het bureau Ecorys heeft het onderzoek uitgevoerd onder aansturing van de Vereniging van Rekenkamers.

Waarom deed de Rekenkamer aan dit onderzoek mee?

De energiebesparingsplicht en in het verlengde de informatieplicht energiebesparing zijn twee instrumenten om het bedrijfsleven een actieve bijdrage te laten nemen in het besparen van energie. De energiebesparingsplicht is van toepassing op bedrijven en instellingen die jaarlijks meer dan 50.000 kWh stroom en/of 25.000 m3 aardgas verbruiken. Zij worden verplicht energiebesparende maatregelen tenemen met een terugverdientijd van maximaal 5 jaar. De informatieplicht energiebesparing verplicht deze bedrijven en instellingen, om eens in de 4 jaar actief informatie over deze energiebesparende maatregelen te verstrekken. Energiebesparing door bedrijven en instellingen kan drukte op het elektriciteitsnetwerk verminderen en is één van de oplossingen binnen de energietransitie. Dit is weer onderdeel van de grotere ambities in het kader van duurzaamheid, gezondheid, groene economische groei en nationale veiligheid.

Waaruit bestaat de onderzoeksrapportage?

Het bureau Ecorys heeft een lokale factsheet opgeleverd. Op basis hiervan heeft de rekenkamer een gesprek gevoerd met de organisatie en is aanvullende informatie verstrekt. Hierbij is ook de omgevingsdienst betrokken. Deze factsheet heeft (zonder aanvullende informatie) samen met factsheets van andere overheden gediend als basis waarop een [\(landelijke\) rapportage](#) is opgesteld.

Waarom een beperkte brief?

De factsheet bevat summiere informatie, met inbegrip van de verstrekte aanvullende informatie. De Rekenkamer constateert dat het onderzoek inhoudelijk aan diepgang ontbreekt. Verder is de rapportage erg technisch van aard, bevat geen normenkader, geen conclusies en geen aanbevelingen gerelateerd aan de geformuleerde onderzoeksvragen. Het is bovendien niet mogelijk om de gemeente Peel en Maas met andere gemeenten te vergelijken.

Wat is de algemene constatering?

Dit leidt ertoe dat er maar in beperkte mate conclusies en aanbevelingen kunnen worden gedaan. De Rekenkamer beschouwt dit als een gemiste kans en heeft dit bij de Vereniging van Rekenkamers kenbaar gemaakt.

Welke conclusies en aanbevelingen zijn voor Peel en Maas op te maken?

Op basis van de beperkte informatie kunnen slechts enkele conclusies en aanbevelingen worden geformuleerd, met de nodige toelichting:

1. De rollen en taken tussen gemeente en omgevingsdienst worden anders beleefd.

Op basis van de factsheet wordt door de gemeente gesteld dat rollen en taken tussen gemeente en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht op dit moment voldoende helder zijn. De omgevingsdienst geeft het tegenovergestelde aan, namelijk onvoldoende helder. Formeel is er sprake van een gemeentelijke taak die door een regionale dienst wordt uitgevoerd, daarmee is er sprake van verlengd lokaal bestuur.

Dit wordt bevestigd, omdat de gemeente de uitvoering bij de omgevingsdienst positioneert. Het toezicht op energiebesparing wordt in eerste instantie integraal tijdens periodieke milieucontroles door de omgevingsdienst uitgevoerd. De opdracht op toezicht en handhaving is enkel in de begroting van de omgevingsdienst opgenomen, hier ligt een uitvoeringsprogramma over de invulling tussen beide partijen aan ten grondslag.

- ➔ **Draag zorg voor een heldere rol- en taakverdeling tussen gemeente en omgevingsdienst.**

2. Het thema kent beperkte aandacht vanuit de gemeenteraad, echter is er ook maar beperkt inzicht beschikbaar.

Op basis van de factsheet kan worden opgemaakt dat er vanuit de gemeenteraad incidenteel vragen worden gesteld. Eveneens zijn over de bereikte resultaten geen vragen of opmerkingen door raadsleden gesteld. Aanvullend blijkt dat kwalitatieve informatie, aanvullende documentanalyse, benutting beschikbare subsidies omgevingsdienst, resultaten energiebesparingsplicht 2023 en organisatie energietoezicht specifieke regeling slechts beperkt inzicht in het thema geven.

- ➔ **Geef de energiebesparings- en informatieplicht passende aandacht, gelet op het maatschappelijk belang en de controlerende raadsfunctie op verbonden partijen.**

3. In navolging van het beperkte inzicht door de gemeente, wordt aandacht gevraagd voor de informatieplicht energiebesparing door de omgevingsdienst.

Op basis van de factsheet wordt gesteld dat er volledig zicht is op het aantal bedrijven dat onder de energiebesparingsplicht en daarmee informatieplicht valt. Het ontbreekt echter aan volledig zicht op het aantal bedrijven dat zich niet aan de informatieplicht energiebesparing houdt. De omgevingsdienst beschikt daarmee wat betreft de informatieplicht niet over adequate informatie. Immers, de doelgroep is bekend, maar het toepassingsbereik is onbekend. Dit wordt gewijd aan het ontbreken van actueel energieverbruik van deze bedrijven. In 2025 zou dit van rechtswege gecorrigeerd worden.

- ➔ **In navolging van de passende aandacht vanuit de gemeenteraad, blijf in het bijzonder alert op het onderdeel informatieplicht energiebesparing.**

Bestuurlijke reactie college van B&W

Retouradres Postbus 7088, 5980 AB Panningen

Geadresseerde Reken Kamer Peel en Maas
Wilhelminaplein 1
5981 cc Panningen

Wilhelminaplein 1
5981 CC Panningen
T (077) 306 66 66
E info@peelenmaas.nl
www.peelenmaas.nl

Datum 28 januari 2025

Contactpersoon
K.H. Werps-Aerts

Zaak 1894/2023/2888146

Document 1894/2025/3118475

Uw kenmerk

Onderwerp Rekenkamer Peel en Maas - DoeMee onderzoek 2024 - Energiebesparingsplicht

Geachte heer Julicher,

Op 18 februari 2025 ontvingen wij de rekenkamerbrief over het "Doe mee onderzoek" naar Energiebesparings- en Informatieplicht. U biedt ons de mogelijkheid tot bestuurlijk wederhoor, waarbij ook gereageerd kan worden op de conclusies en aanbevelingen. Graag maken wij van deze mogelijkheid gebruik. In het onderstaande treft u de reactie van het college aan.

Wat eraan vooraf ging

Uw rekenkamer heeft in 2024 deelgenomen aan een landelijk "Doe-mee onderzoek" naar energiebesparings- en informatieplicht. Uit dit onderzoek is een rapport (factsheet) opgeleverd. Op basis hiervan heeft uw rekenkamer een gesprek gevoerd met een medewerker van onze organisatie, waarbij aanvullende informatie is verstrekt. Ook de Omgevingsdienst RUD Limburg Noord (hierna Omgevingsdienst) is hierbij betrokken geweest. Op 13 januari 2025 heeft u ons geïnformeerd over het vervolg en de mogelijkheid tot "Ambtelijke wederhoor" gegeven. Op 4 februari 2025 heeft u de ambtelijke reactie hierop ontvangen.

Algemene reactie op de rekenkamerbrief

De rekenkamerbrief vinden wij helder en duidelijk. Kort omschreven constateert uw rekenkamer dat het onderzoek onvoldoende inhoudelijke diepgang heeft en de rapportage technisch van aard is. Er zijn door uw rekenkamer juiste conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan die bruikbaar en toepasbaar zijn. Overigens liggen deze in de lijn met wat ook regionaal geconstateerd wordt. Het is goed om te weten dat er inmiddels in de praktijk aan uw aanbevelingen gewerkt wordt. Door het voeren van gesprekken met de Omgevingsdienst, zijn de rollen en taken van gemeente en Omgevingsdienst betreffende toezicht op de "energiebesparing en informatieplicht" duidelijker dan ten tijde van het onderzoek.

Conclusies en aanbevelingen

Hierna worden eerst per onderdeel de conclusies en aanbeveling van uw rekenkamer omschreven. Daarna volgt onze reactie daarop.

Uw conclusie en aanbeveling

1. Op basis van de factsheet wordt door de gemeente gesteld dat rollen en taken tussen gemeente en omgevingsdienst met betrekking tot het toezicht op de energiebesparings- en informatieplicht op dit moment voldoende helder zijn. De Omgevingsdienst geeft het tegenovergestelde aan, namelijk onvoldoende helder.

Formeel is er sprake van een gemeentelijke taak die door een regionale dienst wordt uitgevoerd. Daarmee is er sprake van verlengd lokaal bestuur. Dit blijkt ook uit het feit dat de gemeente de uitvoering bij de Omgevingsdienst positioneert. Het toezicht op energiebesparing wordt in eerste instantie integraal uitgevoerd tijdens periodieke milieucontroles door de Omgevingsdienst. De opdracht op toezicht en handhaving is enkel in de begroting van de omgevingsdienst opgenomen, hier ligt een uitvoeringsprogramma over de invulling tussen beide partijen aan ten grondslag.

> Draag zorg voor een heldere rol- en taakverdeling tussen gemeente en omgevingsdienst.

Onze reactie

1.1. Een duidelijke verdeling van rollen en taken is belangrijk voor een goede samenwerking en effectieve uitvoering tussen gemeente en Omgevingsdienst. Het energieteam van de Omgevingsdienst bevindt zich in een opstartende fase. Samen met het energieteam zijn de huidige rollen en verantwoordelijkheden meer en beter in kaart gebracht. We zullen dit periodiek samen monitoren en evalueren om ervoor te zorgen dat ze goed blijven aansluiten bij onze samenwerking.

Uw conclusie en aanbeveling

2. Het thema kent beperkte aandacht vanuit de gemeenteraad, echter is er ook maar beperkt inzicht beschikbaar.

Op basis van de factsheet kan worden opgemaakt dat er vanuit de gemeenteraad incidenteel vragen worden gesteld. Ook zijn over de bereikte resultaten geen vragen of opmerkingen door raadsleden gesteld. Aanvullend blijkt dat kwalitatieve informatie, aanvullende documentanalyse, benutting beschikbare subsidies Omgevingsdienst, resultaten energiebesparingsplicht 2023 en organisatie energietoezicht specifieke regeling slechts beperkt inzicht in het thema geven.

> Geef de energiebesparings- en informatieplicht passende aandacht, gelet op het maatschappelijk belang en de controlerende raadsfunctie op verbonden partijen.

Onze reactie

2.1. We onderschrijven uw aanbeveling en het belang om de energiebesparings- en informatieplicht goed uit te voeren. Dit helpt ons om onze duurzaamheidsdoelen te bereiken en te zorgen dat inwoners en ondernemers vertrouwen houden in de overheid. We gaan hier aandacht aan besteden. Dat doen we in ons eigen werk, in de samenwerking met de Omgevingsdienst, en de verantwoording aan de gemeenteraad.

Uw conclusie en aanbeveling

3. In navolging van het beperkte inzicht door de gemeente, wordt aandacht gevraagd voor de informatieplicht energiebesparing door de Omgevingsdienst.

Op basis van de factsheet wordt gesteld dat er volledig zicht is op het aantal bedrijven dat onder de energiebesparingsplicht en daarmee informatieplicht valt. Het ontbreekt echter aan volledig zicht op het aantal bedrijven dat zich niet aan de informatieplicht energiebesparing houdt. De Omgevingsdienst beschikt daarmee wat betreft de informatieplicht niet over adequate informatie. Immers, de doelgroep is bekend, maar het toepassingsbereik is onbekend. Dit is te wijten aan het ontbreken van actueel energieverbruik van deze bedrijven. In 2025 zou dit van rechtswege gecorrigeerd worden.

> In navolging van de passende aandacht vanuit de gemeenteraad, blijf in het bijzonder alert op het onderdeel informatieplicht energiebesparing.

Onze reactie

3.1. We begrijpen hoe belangrijk de informatieplicht energiebesparing is, zowel voor de samenleving als voor het informeren van de gemeenteraad. In onze periodieke milieucontroles zullen we hierop toezien. De voortgang hiervan zullen we in samenwerking met de Omgevingsdienst volgen en hier waar nodig op sturen.

Heeft u nog vragen?

Neemt u dan gerust contact op met gemeentesecretaris Kirsten Werps. Zij kan u waar nodig van een verdere toelichting op onze reactie voorzien.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Peel en Maas,

de gemeentesecretaris/directeur,
K.H. Werps-Aerts

de burgemeester,
B.C.M. Vostermans

Nawoord Rekenkamer

Wij danken het college voor de ontvangen bestuurlijke reactie. We zijn blij te constateren dat de door ons geformuleerde aanbevelingen onverkort zijn overgenomen. Dit onderschrijft onze doelstelling om op constructieve wijze invulling aan de energiebesparingsplicht in de gemeente Peel en Maas te geven. Hiermee wordt aan de kwaliteit van het openbaar bestuur bijgedragen. Wij danken ieder voor de geleverde bijdrage aan dit eindproduct.

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekenkamer Peel en Maas

Han Julicher, voorzitter.